

Oponentský posudek diplomové práce Heleny Velické *Osobnost Ralpha Vaughana Williamse se zaměřením na analýzu jeho VII. symfonie*

Autorka zvolila za svůj diplomový úkol téma, které pro pisatele vždy představuje na jedné straně velmi vděčný materiál, současně však také velké riziko. Nebezpečí vyplývá především ze skutečnosti, že tvorba ani životní osudy soudobých autorů nebývají většinou monograficky zpracovány, takže při získávání informací je nutno sahat k pramenům. Ty se zpracovávají mnohem obtížněji a v daleko rozlehlejší časovém horizontu než poznatky získané z odborné literatury. Při hodnocení zpracovávané problematiky bývá pak autor často odkázán jen na vlastní úsudek, neboť mnohé jevy, jimž věnuje pozornost, nejsou ani odborné veřejnosti dostatečně známy. Kladná stránka takové tematiky spočívá ve faktu, že autor před čtenářem odkrývá dosud nepoznané skutečnosti a mnohdy tak činí první krok k jejich uplatnění ve vědeckém a kulturním světě. Zejména s tímto vědomím je podle mého názoru třeba přistupovat i k hodnocení předložené diplomové práce.

Diplomová práce Heleny Velické má na první pohled vyváženou formu – její podstatná část se soustřeďuje ve shodě s názvem na jedno symfonické dílo prezentovaného autora. Již v úvodu autorka předesílá, že se zaměří především na některé druhy analýzy, aniž by tedy vyčerpala možnosti rozboru komplexního. Cíle práce tedy jsou poměrně úzké, ale jistě účelné. Je to na jedné straně pochopitelné, neboť pro komplexní analýzu neměla pisatelka dostatek podkladů, na druhé straně je však škoda, že se alespoň letmo nezmiňuje o přijímání Williamsova díla publikem. Ještě zajímavější, studijnímu zaměření diplomantky přiměřené a pro hudebněvýchovnou praxi přínosné by pak bylo uvedení díla mezi mladé posluchače a nalezení momentů, které byly rozhodující pro jeho přijetí v tomto prostředí. Zatímco však toto je pouze návrh, vytknout lze práci již na jejím samém počátku, že se vůbec nezmiňuje o literatuře, která k tématu existuje a která snad také (alespoň podle poznámek) byla využita. Vědecký text, jaký diplomová práce bezesporu představuje, totiž plynule navazuje na poznatky předchozích bádání a není jistě spravedlivé tento předchozí přínos pomíjet a hodnotit. A nejen to. Pisatelka se určitě opírala i o materiály, které s tématem přímo nesouvisely, ale přesto byly pro danou práci využitelné. I ty je třeba uvést a zhodnotit, a to z podobných důvodů. Za nedostatečnou považuji rovněž formulaci cílů a metodologie práce. Rozbor jakéhokoliv díla přece není samoúčelný, jak se ovšem při četbě úvodu zdá.

Jistě příznivě lze hodnotit zasazení Williamsovy tvorby do širokého kontextu anglické hudební tvorby, a to zvláště v případě, kdy „ostrovní“ kultura představuje již tradičně oblast méně známou. Jistá encyklopedičnost uváděných skutečností zde i v textu věnovaném životu a dílu skladatele pak nezapře využití informační zdroje. Podobně je tomu u charakteristiky Williamsova kompozičního stylu. Je bohužel příliš povrchní na to, aby si čtenář dokázal představit jeho osobitost. Je pochopitelné, že diplomantka vychází z dostupných informačních zdrojů, převzatá konstatování však je možné alespoň demonstrovat na konkrétním materiálu a tím se pouhé obecnosti vyvarovat.

Sám rozbor je pak proveden seriózně a na základě analyzovaného výraziva se nenásilně dotýká sémantické roviny (s ohledem na mimohudební program). Pozoruhodný je náhled na makrostrukturu na str. 45 – 47. Takové pohledy bývají totiž pod tíhou detailů zpravidla pomíjeny, zatímco pro pochopení díla jako celku jsou podstatné. Interpretační porovnání jsou rovněž užitečná, a to zejména pro speciální hudební výchovu. Z hlediska hudební výchovy obecné by si pozornost zasloužila ještě alespoň analýza přijímání díla publikem a vytčení klíčových momentů skladby pro didaktickou práci s ní.

Závěr představuje zde stručné shrnutí výsledků, k nimž autorka na základě rozboru dospěla, jistě by však byla přínosná jejich exaktní formulace. Vědeckému textu, jakým diplomová práce je, pak jistě nepřísluší kondicionál „ráda bych“. Taková spojení by našla

místo spíše v doslovu či předmluvě. Z formálního hlediska nelze také pominout chybné bibliografické údaje.

Práce vcelku odpovídá kritériím kladeným na diplomové práce, a to jak po stránce obsahové, tak formální. Analýzy nejsou sice komplexní, ale akcentují momenty, jež jsou pro pochopení skladby rozhodující. Vzhledem k absenci dalších analytických hledisek vyznívají ovšem poněkud samoučelně, i když na druhé straně mohou představovat pro didaktické využití skladby kvalitní východisko.

Některé nedostatky dále uvádím s požadavkem, aby byly vysvětleny a opraveny alespoň ústně při obhajobě.

24. str.:

Vazba v 1. odstavci nedává gramatický smysl, jsou to spíše heslovité poznámky.

Konstatování, že „výrazný prvek v ní (v symfonii) představuje chromatika a časté disonance“ je tak obecné, že téměř postrádá sdělovací hodnotu.

40. str.:

Co znamená *Ecclesiasticus*?

45., str.:

Jaký slovní druh představuje *viz*, jaká pravopisná zásada odtud vyplývá a jakou rekcí se toto slovo vyznačuje?

Představují *Poznámky* skutečně kapitolu?

Vzhledem k uvedeným skutečnostem doporučuji diplomovou práci k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm **velmi dobrým**.

Michal Nedelka
katedra hudební výchovy

V Praze dne 3.1. 2006